

ივერიის

გაზეთის დასაყვამად და გერბი განცხადებულა დასაყვამად უნდა მიჰმარაოთ: თითო რუბლად, ახალ-მეზღოვის ქუჩაზე, სახლი № 9, პ. ხიდდევლის საცალოდ, გ. ლოგინის პრესბუქტო, ცენტრალურა და გროუსკოვის წიგნების მაღაზიას.

გაზეთი ღირს		მან.	კ.	მან.	კ.
12	10	6	6	6	6
11	9	5	5	5	5
10	8	4	4	4	4
9	7	3	3	3	3
8	6	2	2	2	2
7	5	1	1	1	1

ცალკე ნომერი — ერთი მარცხი.

1877—1887 წელიწადი

საპალიტიკო და სლიტერატურა გაზეთი

1877—1887 წელიწადი

დღისნაწილი ბაზო. შუაღამო 6-დან. ბაზო. პარასკე, 24 ივლისი.

ორი ადგილი მასწავლებლის სასაფლაო მუხრანის სოფ. წინამდებარე-ნაგარის სკოლაში. ვისაც ჰყარს იქნას მასწავლებელი ან სკოლისა, იმას ვინაობა გარე-საქონის წიგნის მადანობაში, სადაც შეიტყობს პირდაპირ.

შინაარსი: ტფილისი, 21 ივლისი. — ახალი ამბავი. — დება-და-საფუძვლი. სოფ. აქსი. — ცალკე წერილები: კურაის ამბავი. — სარგვეთი. — უსწრაფი. — უსწრაფი ამბავი. — დედა. — სასა-საფლაო ცხობა. — სასწრაფო ცხობა და სასაფლაო და კურაი გახსნა. — ფეხტობი: სიყვარული (სათარგ-ში მოთხრობა), ორ-ასისა.

ტფილისი, 21 ივლისი
ჯერ მინამ საფლაო-კაცო ბანკი დაარსებული არ იყო რუსეთში, საფინანსო სამინისტროს დიდი და-სარგებლობა მიწერ-მარწერა ჰქონდა მასზედ თუ, — როგორ გვევლინა და სხედი გემართავს გლეხ-კაცო-ბას მასწავლებლის სასაფლაო. არ ვი-ცით სხვა ბანკები რა ჰქონდა და ტფი-ლისის საფლაო-მასწავლებლის ბანკის საზოგადო გრებაში, მოისმინა-რა ამ საფლაო-საფლაო ვრცელი მო-საზრება ბანკის გამგებობის 1882 წ. აბრევილის 21-სა დედას, დაადგინა, რომ იგი მოხსენება გამოკლები-ლია და წარდგინდო იქნას საფინან-სო სამინისტროში, გამგებამ მა-შინვე აღსრულდა ეს განაჩენი სა-ზოგადო გრებისა.

რადგანაც შესაძლოა ამ საქმის გულის შემაჯავროთ ეს არ იყო-დნენ და იმ ერთს ნაწილს იტუ-ლიკენცისა“ რომ არამც თუ არა

სკოლანი, საჭიროავე არ დაუნ-სავს შეეცო რამე, ამიტომაც მე-ტი არ იქნება იგი მოხსენება გამ-გებობის ვრცელად გამოვარკვით. ამის გამო ჩვენი საუბარი გველი-გამოვს, მაგრამ საქმიანი გველი თქმა სკოლაში, უსაქმურს მოაკლავ თქმა-სა.

გამგებობა ბანკისა, სწრაფ ჩვენი ბანკი საფინანსო სამინისტროს: თანერგ-ბის განზრახვის მთავრობისას, რომ სე-სხად ნაშრომის ფული გლეხ-კაცობას ღირს მიეცეს მასწავლებლის სასაფლაო-საფლაო. ჩვენი ბანკი, — თუ არ უნდა, — აღვიდა შეუღლები ეს საქმე კისრად იღვას და ამი-სათვის ცალკე განყოფილება იქნის, ხოლო მასთან შეუღლებული ისიც არ იქნება, რომ ბევრი მიხვია, რომელიც გლეხ-კაცო მიერ მასწავლებლის სასაფლაო-საფლაო უნდა იქნებოდეს და დაარსდეს. ეს მიხვნი ზღინი საყოველთაოა, საზოგადო არი-ან მიუღის იმპერიათვის და ზღინ-კი ვერაში, მარტო ჩვენი მგების ვიარა-რისა განსაზღვრისა.

პირველის რიგის მიხვებს, გა-მგებობის აზრით, გუთნის ის, რომ გლეხთა მუხრანობას ძალ-ღონე-ბა არა აქვს გაუძღვას სიძვირეს ენადა-დედის საფლაო-მასწავლებლის სასაფლაო-საფლაო. იგი დღევანდელს გზით ვერ გასწავდება აწ არსებულს სიდიდეს სარგებლობისა და ერთად სიძვირეს სესხისას, რომელსაც საფლაო-მასწავლებლის ბანკი იძლევის. ძნე-ლიად მოსალოდნელია, რომ ზო-გადთა საფლაო-მასწავლებლისა გამოაჯობებინებამ ამ გლეხისათვის მიუწვდომელს სიდიდეს სარგებლი-ბის მოაკლავს რამე. ეს სიდიდე, გამ-გებობის აზრით, ჯერ იკლავს დიდხანს იქნება იმ დღეზედ, რომ გლეხ-კა-

ცობას არ შეეძლება მისი ზიფდა და ატანა. მასხადეფი, აბაბას მე-რეგამებობა, — მთელი ნაფიფი და იზრუნელობა ამ შემთხვევაში იმა-ზედ უნდა მიიქცეს, რომ გაუ-ცხადეს გლეხ-კაცობას სისხად ასაფ-ბი ფული იმ უსათაო პირობით-კი, რომ არამც და არამც სარგებლობა მეტ-ნაყოფობა და მოკიდებულნი არ იქნას ფულის ადგი-მიმცემლობის (сирота и предположе капиталов) მეტ-ნაყოფობაზედ, ესე იგი ფუ-ლის ბაზარზე იმით-მ-რომ ფულის ბაზარის მეტ-ნაყოფობა საზოგა-დო, საყოველთაო საქმეთა მსაფ-ლაობაზედ დამოკიდებული და ამ საზოგადო საქმეთა მსაფლაობა მიხვნი სარგებლობის მეტ-ნაყოფობა-ბისაც ფულის ბაზარში. ამ შემ-თხვევაში გლეხ-კაცის ბედი ბაზარის სათანამოდ არ უნდა გახდეს.

ამისათვის საქმისა, ამასამ გამგე-ობა, რომ ბანკი, რომელიც ამ საქმეს იკისრებს, იმ სარგებლო დაწესებულები-ებსზედ დასდეს, რომელიც სესხს ნა-ღისს ფული იძლევა. ამასთან ამისა-ნა ბანკის უფლები და სესხის უნდა ჰქონ-დეს, რომ სარგებელი შესაძლოს მინიმე-უმედ მინც დააყვას, თუ სრულიად ვერ გასწავდება, ხოლო ეს შესაძლოსა მარ-ტო მაშინ, თუ ხანაში შემწობის აღმა-ტრეს ამ მხრით ბანკის, ის იმედი და მა-ლოდინი-ს სრულიად უფიფი, რომ ვი-თამ შესაძლო იყოს გრება ვაფი ფული მოიზიდოს ბანკში, ამ ფულით ახლოს სესხს და იქმდე გაიყოს გრები, რომ გლეხ-კაცის მალ-ღონეს შეეფაროს, ვერ-ტო ფულის პატრიონს შეეფაროს ბანკს ფულს, რომ ბანკს თავის მხრი-თ გააუმჯობეს იყვადეს; უამისო-კი არ-ღი-ტო გლეხ-კაცობას დაწესებს და განა-დგურებს.

თუ ვინცეობა მთავრობა, საფი-ნანსო გარემოებათა და ანგარიშის

გამო, დაინახავს, რომ ამ მხრით შეფიფი საქმისა მოუხერხებელია და ბანკს სესხი უნდა აძლოს ობლი-გაციობითა, გამგებობა ჰქონდეს, რომ ამ შემთხვევაშიც შესაძლოა ზო-გადეფი შეეძლებათ მიეცეს ბანკს, რომ მით ცოტათი მაინც შეუმსუ-ბუქდეს გლეხ-კაცს სიძვირე ობლი-გაციობით მოამქედის კრედიტისა.

ამის თაობაზედ გამგებობას ტფი-ლისის ბანკისას რამდენიმე წინა-დადებდა წარედგინა სამინისტრო-ში და ამზედ შემდეგ მოვისეს-ნიებთ.

ახალი ამბავი

* პურის ვაჭრები ძალიან ჩაფი-ტებულან წრეანდლის მოსავლების გამო. საქმე ის არის, რომ წილს ჩვენში ზოგან კი მოსავალია, ზოგან-ცო იცე მდარე, რომ თითქმის სიმ-ლიანობისაც კი ვერკრებათ, აი, მვა-ლითად, როგორც ქუთაისის ვაჭრებ-სათვის შეეფარათ, ორთა-შუა რი-ცებით გამოჩნდება, რომ წრეანდლი მოსავალი პურისა ჩვენში საშუალოა. ვაჭრებთან სინას, რომ წილს რუ-ცებით მოსავალი თითქმის კარგია, ხოლო უტოა ქვეყნებში, სიდიდაც მუდამ გამოაქეთ ვაჭრებს პური, მვა-ლითად, ამერიკისა, აუსტრია და ინ-ლითაში წილს თუჩემ ძირედ ღირს მოსავალია. აქედამ აშკარა, რომ წილს ჩვენებური ვაჭრობა პურეულობის არ იქნება მაგრე როგად გამოკიდებული

და ვერც ბევრი ვაჭრე საშუალო-გა-რედ.

* ტფილისის მებღენი მომეტე-ბულ ნაწილად იმერლები არიან. აქა-ური ბღენი იჯარით აქეთ აღბეულია, ზოგან ვაჭრული ფულზე და ზოგ-სი სანახევრედ. ტფილისში წრეანდ-ლითა და მებღენი იმერეულობა მუ-დამ მამასისხლად იხილება ხალხე-კაცს ევონება, რომ ამის გამო ტფი-ლისი მებღენები ძალიან მოგებო-უნდა იყენირო. მაგრამ როგორც ე-ულია სხვა ვაჭრობა ჩვენში, ისე ხილ-ეულობის ვაჭრობაც ისე ურიგო და მოუწყობელია, რომ ერთი ხილ-ი იხილება საქონელი და საქონლის პა-ტრიონ-ი ვაჭრის ფულზე ვერ ამოი-ღებს ხალხე. საქმე ამ ვაჭრად აქეთ მომართული ტფილედ მებღენი: გა-უხილდებიან ერთ-ერთის ბაყისა, რომ თანინათი ნაწარმოები უხილან. იმან უნდა გაყიდოს და კურაში ერთხელ ჩაბაროს ანგარიში. ნაწარე ფული-ბა ამ თუნაზე ორი მანათი ბაყისა უნდა აიღოს თავის ვაჭრში და დანა-რჩენი რე მანათი ჩაბაროს მებღენს.

მომეტებულ ნაწილად საქმე წი-ლიანობა ხალხე, რომ ბაყის სწო-რედ მაშინ არა სკალიან, რაც მე-ბღენ მიუტანს თავის ნაწარმოებს. ამის გამო მებღენს არც პურე-ლი სა-კარობაში ვართ, როგორც ენდა; და თუ რომელიმე გმირი, ძლიერი მეომარი და მებღენი არ გამოვი-ჩნდა სიდიდანე მსხველად, საშუა-და მალე ასე დაფრებოდა: გმირი და პურეანი მზეთა-უნახავი ქალი“ და... — და „პირი გრაციოზა“, — ღამით ღამედა მის მარგალი-ტში.

ფელეტონი

ს ი მ მ ა რ უ ლ ი

(შეგრძელება)

მიუხლოვად კლარას მძა, ღონ ფრინანდ დი-ნერაოლა. დას ეხება. — წაიღეთ, კლარა... რომ ნებას მოამცემ, ფრანკსკო, და წაიყვანო? დედა ეხანის, ვილფრან, აუსტრისის საფლაოში რომ მხსხრებს, ელსი ითამაშეო. — აა, ვერსი ვალსი, ღონა კლა-რა! — წამოიხანა სიცილით ღონა მძა თავლიშვილმა: — მეც წამოვალ და გი-თურებთ, თუ როგორ დატრიალდები-ბით. — ღვწი ეთამაშეთ, — უთხრა კლა-რამ ბეწვის კილოთა. — არა, არა, არ შემოძლიან ერთ-ხელ სურვილი ავისურვლეთ, ეთამაშე და ორჯული არ შემოძლიან. — გთხოვთ... მარტა. — მე ერთხელ უკვე გავიდ წუ-ალობა. — ავი ხართ, ავი!

— მე თავ-შესაფარი არ გახლავართ ყველა ღარიბ-ღატაკთა და მკირე-წლო-ენათა...

— მე გთხოვთ... ამ ერთის წუთის წინად ისეთი ყვილი იყავით...

— კარგია, კარგი! მეტი ღონე არ არის, წაიღო, როგან ვაჭრისადი და გაცოდინეთ, რომ კვილის ველისა ვარ, — მაგრამ რაზედ ველობარკო და ვეხასო მის ღვწის, რა საგანზედ ჩა-მოვტვლიო სიტყვა? ეყთობა, როდის იყო, რომ ცეცხლის-მფრევე მთამ თავზედ ნაცარი შემოვავარათ-მეთქი? ის რომელი შენი ნათესავი იყო მი-ცეცხლდებოდა, რომლის სულის დასა-ხსნადილაც სისული გამოიშეთ-მეთქი? ან, როგორ გაუსხლტით ხელიდან მიეთევრებს, როცა ვირ-თეხას იქერ-ადნენ, რომ თქვენ არ დუქტობართ-მეთქი... ისე შენ წად, ფრანკსკო! შენ მგონი ვილდ დისენს წყალში დარჩობისაგან და მენდლოც მიიღე. — ოჰ, არა, საყვარელი მეგობა-რო, არ შემოძლიან. ერთს კაცს ორს მენდლს არ აძლევენ. — თქვენ ორივენი ავეგი ხართ და მძულხართ, — წამოიხანა ღონა კლა-რამ და მძის ხელი-ხელში გაუყარა. — ტყულის ამბობთ, — უპასუხა

არა-თავისნიშნა ღონა მძა თავლიშვილ-მა.

ღარიბაზე რომ გიარო ფრანკსკომ, ერთი კიდევ მოავლო თვლი სათა-სა, თუმცა-კი აჩქარება სრულიად არ ეტყობოდა სახეზედ. აუტყობილდევ და გულ-ღინჯად ეძებდა მისს ღვწის და ბოლოს ერთს ოთახში იპოვნა, ქუჩაზედ გასავლს ახლო, მისს ღვწი წასასვლელად ემზადებოდა და ელო-და, რომ მოახლეს წამოსასხამი მოე-ტანა.

- თქვენ წასვლა დაგირიბითა კი-დეც, მისს ღვწი?
- ღიად, თავლა.
- ჯერ ნუ წახვლეთ, — უთხრა ფრანკსკომ ისეთის კილოთი, რომ-ლის მოხმინთაც ქალბი წითლდ-ბოდნენ და ფიორდოდნენ ხალხე-ნიღოსიგმა ქალმა გავაცხით შე-ხედ.
- დარჩით კიდევ პატარა ხანს.
- დავიანებოლია
- არ არის დავიანებოლი.
- შუა-ღამეს ერთი საათი ვა-და-სკილოდ კიდევ.
- ვმარტო და ახალგაზრდ ქალ-ბი საათის სვლას არ უნდა უყურე-ბდნენ, მისს.

— იტალიაში?

- ყველგან, მისს, რა არის თქვე-ნიეთს ღვწი, ერთი საათი, მიეღი-დე. თქვენ ისიც-კი არ უნდა იცო-დეთ, თუ არსებობს სადმე საათი, და თუ იცით, ნურსად იტყვი; თუ დრო-კამის სვლაზედ ჰევირბოთ, და იევირბო, გულიდამ ამოიღეთ.
- ამ დროს მოახლევ მოვარდა და მოართვა ქალბატონს თორი აბრე-შუმის ყუვის ბეწვის საჩრულოანი წა-მოსასხამი, მისს ღვწი რალცა უთ-ხრა ინგლისურად, მოკლედ და ჩა-ხარდა. მოახლეს შერცხვა, უკან დაიწია, საჩქაროდ გაქრა და თან გაიყო-ლა წამოსასხამიც.
- ხომ არა გცივათ? — მხრუნე-ვლის კილოთი დაეკითხა ღონ ფრან-კსკო.
- ამ სიტყვაში ისეთი სინაზე ისო-და, ისეთის აღვრხით იყო ეს ორი სიტყვა ნათქვამი, რომ მისს ღვწის სახეზედ სიწითლდ მოვირა.
- მე მხოლოდ მაშინ შემეცოვა ხო-ლმე, როცა მარტო გრები, — უპასუ-ხა გულ-წრუდოდ ახალგაზრდ ქალმა.
- დავჩით აქ ერთად და საშუ-დამოდ, მისს ღვწი. იცით, რას მნი-შნავს საშუდამოდ დარჩენა?

— არა, თავლა.

- წამოიღინეთ, რომ უეცრად რალცა ჯგლიამ და თილისმამ შე-გვიპარა, მისს, რომ ვითომ უკვე რა-მდენმამე თანამა წლოწოდმა გიარბინა და ჩვენ-კი ასევე ვართ, ამავე მდგო-მარობაში ვართ, როგორც ენდა; და თუ რომელიმე გმირი, ძლიერი მეომარი და მებღენი არ გამოვი-ჩნდა სიდიდანე მსხველად, საშუა-და მალე ასე დაფრებოდა: გმირი და პურეანი მზეთა-უნახავი ქალი“ და... — და „პირი გრაციოზა“, — ღამით ღამედა მის მარგალი-ტში.
- ყველაფერი უძრავია, გვაქე-ბული: თითო აბრეშუმეცო, რომლი-თაც ქალი შემოხილი, წმინდა მა-რიაოც, ნაწაწა ქოშებიც, — ერთის სი-ცხეთი, ყველაფერი, ყველაფერი მო-ავლადეობელი, მოთილისმული, ჩვენ გვაქევეფული უნდა ვიყენეთ უკუ-ნითა-უკუნისამდე და თქვენი ვარ-დგვიორდნიც-კი...
- ეს რაღათა, თავლა?
- იმით-რომ ერთის განთავისუ-ფლება და გადარჩენა მანცა ღირ-დებს. მამ ჩქარათ, მომიხილველი პრი-ნციის ქალი, მივით თქვენს გუ-

*) ის. ივერია № 149.

ნუგე არის მანათის ახლდენებზე პირიბის ძალით. ასე და ამ გვარად, მებრძოლა ბედი ბაყლებს პატრიონებზე არის დამყარებული, რადგან ბაყალს იქით ვერსად მიაქვთ თავიანთი საქმიანობა და სწორად მიზნებიც არ არის, რომ ცალკე მსყიდველი ერთი-ათად მტკნარ ზნაურად და ცალკე მებრძოლი თითქმის არაფერია ხერხის არა მხოლოდ თავიანთი ხელობაში. ოღონდ იწყურებს კაცი, ვერძის მიწას წლით-წლითა და, ვეცხე ან ღვინისიერი ბაყალი შემხედს, ან ღვინი მოხალისი წელიწადი და მამადგრო და ერთი-ორი გროში მოვიპოვო სამშობლოში წასადგობო, მაგრამ წლით-წლითა მისი მდგომარეობა უტყველოდ ერთი და იგივე გამოდის. მებრძო ანებებს ამ ხელობას თავსა და ან სახლში მიდის, ან სხვა საქმეს იწყობს. იმის აღდგომე მოდის სხვა, მაგრამ ის სხვადასხვა დღეში ჩაფარდება ხოლმე.

* 21 ივლისს, გოლოგინის პრესბიტერი, შემდეგს ამბავს დავესწარიოთ, გეტყობინებენ: პატარა რაქველი ბიჭები თონის პურსა ჰყიდიდნენ, გამართა ბაზრის ზედამხედველის ხელქვეითმა. მივიდა ბიჭებთან, გაუტეხა გურ ერთი პური და გასინჯა, ახლო მეორე, ახლო მესამე და ამ გვარად ხუთი-ექვსი პური დაუტეხნენ. უყვირა ბიჭებს—სული პური გამოგიტანიათო. მერე ის დამტყუებული პურები თავისის მამაყალე ხელთ იქვე დაუტოვა მუშებსა, რომელნიც სიამოვნებით შეუდგნენ ჰმასა. ძალიან მოსწონია მგულდება, რომ პურებს უსინჯავდნენ გამაყვდილით, რომ გამაყვადგი მამაქლი არ გამოიტანონ უსინჯარში გასასყიდად და ტყველდნენ არ მისევე ზარალი, მაგრამ საკვირველია, თუ კი ზედამხედველის ხელქვეითმა სწრა უფარვისად და შეეშინდა მსყიდველი არ წახდინოს ამ პურშია, მაშინ თითონ რაღად დაუტოვა ხალხს სწორედ იგივე დაუტყუებელი პური! ეს ჩვენ ვერ გავგვიგო, გვიტონებს დამსწრეთ, და გვგონია, რომ თითონ ხელქვეითსაც არ უნდა ეყურებოდესო.

ლის-მეგობარს ერთი ვარდ-გვირგვინი ყვავილი, რომ უზედურებაში გული მოითქვას, სული მოიბრუნოს, ინფემოს და ისეთის მოუთმენლობით აღარ ელოდდეს სხსანსა და თავისუფლებასა.

- არ შემოძლიან, თავადო.
- რატომ?
- თქვენ ყვავილი არ გყვართ.
- ვინ გითხრა?
- მე ერთი. თქვენა გძულთ ყვავილები.
- მოუტყუებინათო, უტყუენიათ.
- ღიად, ეტყობი. არას დროს არ ატარებთ ხოლმე? ერთხელ არ მინახებინათ, რომ ყვავილები გტყუიყოთ ხელში.
- შეიძლება, ურას ვერ გიტყვი. ხოლო თქვენ გაიწყვილებთ, მისს, რომ ჩვენ მოჯადობულ-მოთოლისმელონი ვართ: რაც აღრე გითყვარდა—ის აღარ გვიყვარს; რაც გვიყვარდა—ის მოგვიწონს. მომეცით ერთი ვარდ-გვირგვინი.
- არ შემოძლიან, თავადო.
- რატომ?
- ჩვენს ქვეყანაში ახალგაზრდა ქალები არას დროს არ აჩუქებენ ხოლმე ყვავილი უსაყვარ-კაცებს; და თუ აჩუქებს, ეს იმასა ჰმინახეს, რომ ისინი თავ-მინებულნი და დაცხადებულნი არიან ოჯახისათვის; რომ სი-

კარგი იქნება, ვაგვიხიზნონ ამისთანა ხელ-ტყვევითებს მათი მოკვლეობა და რიგიანად უხელმძღვანელონ საქმეში, ვისიც ვერ არს.

* წარსულ მისში ჩვენ ვაქცობდით მკითხველებს, რომ სურამში ახლად დაარსებულ სასახლა და სასწრაო იქაურმა ქართველებმა ბილეს იჯარაში წელიწადში 452 მანათლადო. ცხლა გეტყობინებენ, რომ საჯარო ვაჭრობა იყო გამართული ამავე საქმის თაობაზე ივლისში და იჯარა დაპირათ რამდენსამე იქაურს სოპებს წელიწადში 1,200 მანათლადო. ეს ვარცა ძალი ფულა სურამისათვის და, უმეწელია, მოახმარებს თავის სკოლის გაუმჯობესებას და გაფართოებას.

* ჩვენა გვეყრენ, რომ ბეკათუბნის თემის სოფლებში გვიან დაითესა წიფელის სიმინდებიცულის ამინდების გამოაო; მაგრამ ვთავდა თუ არა სიმინდის თესვა ათს თბანთით, დაღდა შესანიშნავი კარგი ამინდები: ორი დღე და სამი რომ დარი იყოს, ერთი დღე წვიმა მოდის და ჰრწყებს სიმინდს, ასე რომ წიფელს თუმცა ნაკვირვალად დაითესა, მაგრამ იმდია, რომ შარწინდელზე უეტეთს სიმინდი მოიყვანა. პურები ზემო-იქვეაში და სურამის ახლო-მასლო სოფლებში გვირანია: ურეებს ძნას სამი-ოთხი კოდი პური გამოისდისო.

* მარტყოფიდან გვეყრენ: წიფელს ჩვენში პურის მთავალი ნაკლებად იყო და რაც იყო, ისიც ბებრ ალგასა უამინდობის გამო რიგიანად ვერ გამოდდა. ამავე უამინდობამ ძალიან ხელი შეუწია ყაზების ლეწევისა. ვერც ხილდულობას და ყურძენს დაუღდა ჩვენში წიფელს კარგი დრო. უწინდლებზე შედარებით წელს ყურძენი ძალიან ნაკლებად ახსია და ამასაც თითქმის სულ ერთიანად ნაკარი აქვს შეყრილიო.

* ჩვენა გვეყრენ, რომ კვირას, 26 ივლისს, სოფ. ახალ-ქალაქში სცენის მოყვარენი გამართავენ ქართულს ყვარულით გაცაცებულნი არიან და სიკვდილის მეტი ამ ქვეყნად აღარა დაჩინებიათ-რა.

- ჩვენ არსადღეს არ დაიხორცებითო. მომეცით ვარდ-გვირგვინი.
- ყვავილი ჩუქნა სიყვარულის ნიშნად, — ჩაიჭრებო მისს ღვინში.
- მერე რა არის? — თამამად ჰქობა ეს ყმაწვილმა-კაცმა.
- ქალმა არა უთხარა, თავი-კი არ აუღია მაღლა, თითქო რაღასაცა ჰუქრობდა, სო, ლოყები წამაუჭითლდა; ადღეღებოთ ხელ-სახოცს არაშინა შეხედა... არც ფრანჩესკო იღებდა ხმას, ხოლო ნათლად, კეთილ-მოძილურად, მშვიდად შესტყვარდა ქალს და თავისკენ იზინდავდა. ღვინი ნელა-ასწრა მაღლა თი-იგული და დიდხანს დაეკრდა, თითქო თავისი სული ამ ყვავილებს უნდა შთაბრუნოს; ბოლოს თავი-გულიდან ამოაბორო ერთი ვარდ-გვირგვინი და ღლითი მიწაზე და ფრანჩესკოს, ამ დროს მისს ღვინი ისეთი მშვენიერი იყო, ისეთი ლამაზი, ისე დან ჰქვანდა უწინდელს ღვინს, რომ დან ფრანჩესკო ვარცებით შესტყვარდა...
- რათ გინათე ვეყვავილი, დონ-ფრანჩესკო?
- აღამინის სიკაცსლე გრძობლია, მისს, ვინ იცის!
- ყვავილი დაქვანდა.

წარმოდგენას წერა-ითხვის ვამარცხებულად სწრაგადილების სახარებულად. წარმოდგენილი იქნება „ძალიან ექიმი“ და მეორე მოქმედება „თამარ-ბატონიშვილის როლს“, რომელშიც ცხლმხარის როლს შესრულებს ბანიტარო ლუკას-ქე თარხნიშვილი, და ცოცხალი სურათები ჩვენს ცხოვრებინდა.

წარმოდგენისათვის ძალიან მზადდებაში არიანო, უმატებს კორრესპონდენტ-და იმდელია ვეკებს რომ ბევრნი დაესწრობიანო.

* გურიიდან გვეყრენ, რომ დეპუტის წინა და გიორგის ცკლესიასთან ყოველითის, როცა-კი მიცალბებულს მოასტებდნენ დანაშარდად, ერთი იქაური მცხობრებელი, ვინმე ლლორე, ჩადგება ხოლმე ვაჭარის საფლავში და მიცალბებულს პატარა თუბნება: მანამ ადგილის უნდა არ გადამიხდით ორს თუბნას, მანამ არ დანაშარდებით, რადგან ეს სასულგო მამულები ჩემი საკუთრებააო. ასტყუება ხოლმე ერთი ალიაქიათი, ჩხუბი, დავი-დარბაზ, მაგრამ ლლორე თავის სიტყვის კაცია და ვიდრე თავისს არავტრანს, საფლავთან ფეხს არ ამოსდგამს ხოლმე. ამ სახით, მიცალბებულთა პატარაები ცალკე მკვლანს სტირიათ და ცალკე სასულგოსათვის ვაღებულს ბოროტ მამად ფულსა. აქეთ ვაჭარებოთ უმთუნი დგამარბაზა მოითხოვებო, უმატებს კორრესპონდენტი: რომ ჩვენა გამოიძიონ, ვისიც ვერ არს, და თუ მართლა ლლორეს ვეუთენის ეს სასულგო, შესიყვანდნენ, თუ არა და, განათვისუფლონ დეპუტე-ღვინი ლლორეს დავი-დარბაზიანო.

* სახელმწიფო საბჭოს წევრი გენერალ-ადიუტანტი გრაფი მიხეილ ტარბილის-მე ღვინის-მელოტიყო პირი-რობს წიფს შემოაგვიდა და ზამთარი გაატაროს ტვილისშიო, ამბობს ვაზ. „Тифлиссий Листок“-ი.

* იმავე ვაზეთში სწერია, რომ ამ რამდენსამე დღის წინ ავღობარში ერთიანად დაიწვრა ვიღაც ხიზაა

- ისეთს ვაღობს ვუხამ, რომ არ დაქვანდ.
- მაგის უნარი ვაქვთ მერე?
- „ფუსტი“ არ წავიკითხეთ, მისს.
- როგორ არა.
- ზინელი ვახსოვთ? საწყალი მგენსტრეფულმა ისე მოაჯადოვა, რომ მივკარებოდა თუ არა რომელსამე ყველაზე, ყველაზე მაშინვე ქვანებოდა და ხმებოდა.
- თქვენ ზინელი ხართ?
- არა, მისს, პირი-კით.
- მას შევისტრეფული იქნებოთ.
- მარგალიტამ ადვილად იცნა იგი, — სთქვა თანამსკამ და თვალებში შეჭმდა ახალგაზრდა ქალს.
- იცნა და შეჭარა.
- თავისის თავისა ეშინოდა. მეტად თავ-მაყვარე იყო მარგალიტა, თორემ იქნება მევისტრეფული უყვარდა კიდევ. ისეც იგი სულს, სიყვარულის გულისათვის დაიღუპოს, მოკვდეს აღამინი, ვიდრე იცოცხლებოდა...
- გვიან არის, თავად... სთქვა ნელის ხმით ღვინი და სახეზედ შეიშალა.
- საუყუნიდან სულ ერთს საათს არ გაუვლია, ღვინი. ნუ სთვლით საათებს!
- ქალი შეკრთა. ფრანჩესკომ ინგლი-

როვის სახლი, არავის არა დაუშა-ვლა რაო.

* ყარსის ოლქში, როგორც მოგვიხარობს ვაზ. „Karpas“-ი, სულ ათი სასწავლებელია, მათში ერთი სა-ქალაქია და სხვები სულ სასოფლო სკოლებია. ერთი სკოლა მოდის 18,170 სულ აღამინზე; დანარჩენი კვე-კასიაში-კი ერთი სასწავლებელი მო-დის 7,260 სულზე; რუსეთის იმპერი-აში სასწავლოდ ორთა-შუა რიცხვით ერთი სასწავლებელი მოდის 18 სო-ფელზე, ყარსის ოლქში-კი 83 და-სახლებული ადგილსაც ძლივს აქვს ერთი სასწავლებელი, თუმცა ხალხს კი თორმე დიდი ხალხის აქვს სწე-ლია. შინაურულად ასწავლებინებენ მოკლეობს და სხვა მწიგნობართ, მა-გრამ, რასკვირველია, იმათი სწავლე-და ანაბანას არა სკოლებოა.

დაბატრეფელი

(მარწერილი ამბავი)

სოფ. ღვინი, 19 ივლისს. სოფელი დგვის გეგუთისს უფეთხუნის თემსა. ეს სოფელი მთიანი ადგილას და პატარა დიდილი გავუთვდა ორს ნაწილად. ამ დიდილიც გამართლდა სურათისს პატარა წიფქვია. სოფელს დგვის სულ-ლისი თემის ტოლად ადგილს ვერ იბო-გიათ, რომ შეაგუდა და შეღობადა არა გამოიძიონ, ვისიც ვერ არს, და თუ მართლა ლლორეს ვეუთენის ეს სასულგო, შესიყვანდნენ, თუ არა და, განათვისუფლონ დეპუტე-ღვინი ლლორეს დავი-დარბაზიანო.

ჩემთა ამისი ნახვა. თითქმის ყველა გლეხს უდგას ორთავიანთი ფიცრის საგლი, რომელსაც ერთი სახადასა და მეორე-კი სხს-ტურია. ეს სახლები ეკვდას მშვენიერის უფროთა აქვს დასწრული. ეკვდა სასულგო გარკვეული თავისუფალი ადგილა აქვს გ-მეყვია, რომელსაც მშვენიერი თისისა ახლდას ამოდას და მშვენიერის აქეთ-არბას. ეკვდას ვარცხუა ვაჭარებუდა და ბარბას და მდღარის ვაჭარებია. ამ გესხებმა უყესათი ვაჭარებს სისხლი, დღობა და ვატრა. აქეთს ვაჭარებს ერთი შესანიშნავი თესვას და ხსათა სჭირთ: სიმინდისა და ღვინისა თესვა ვაჭარებს არაფერს აქვს და ღვინო ისეთის თი-სისისა და მალეში მოკლას, როცა რე უსიამოდეს და უდობაო ვაჭარებია. ქა-რადეპოკი ამ თემისს მსაჯულოდ ვაჭარებს, ხაჯვარად მოდის და ამ თეს-ქასს და ხარხისს ღვინო ღადრ დგება, როგორც დაგვიბოდა, სამინდის და ღო-ბობა რამ არა უაუადუა და თესილია. ს. დღისს მესობრებულს ღვინო და ჭირ-სახედა საგამად მოსდის და ვაჭარებს ჰქვადანს ხაჯვ.

ამ თემის თითქმის ამ სოფელში დღობა იყო. ამ დღობას იმეორეში ვაჭარებოდას ვახსიან. დღობაზედ წრე-ულს ბეგრა არა-სასამთავრო ამავა შეე-ცული და ვაჭარებუ გლეხისსაგან, რომელ-საც წიფის დროს, ეკვლესიის სისხლი-კვე, ერთს ხსი მიწისს შეუკუთვლიდნენ და ხსი-დაბადას ახსიანდნენ.

დაბადის ხმით დიწყო ვაჭარებუ-ბას: პატრო, ოფელი არ უნდა მისევე-ტოლას მიწაში, მანამდინას არ შემო-გვიტარებინას და არ დავამტკიცებს მა-მულს გამაწყვდის ვაჭარისათა. თორემ ხომ სხვათ, რა საქმისს წინადა-გო-ბობის თავდას და როგორ გავუთვინავდა გვეყვარებინას ამას ვინ მოაფრებდა, ვა-ცო, რომ თავისს თავს გვეყვარდა სრულს დიწრულს თავს მაღლებდა და შემდეგ ვაჭარისს დროს შემოკარდინისათვის ვა-დგე ვაჭარს მოათხოვდა? შორწას ერთს გლეხს მიწა უდგებას შემოაფრესაგან ოგ-და-შვად თემსად და წრეულს ვაჭარს სთხოვს ათს თემისს ამავა მიწაში და ეკუთვნას თემს, რომ არ შემოაფრადნი, თუ არ მოაქვს ვაჭარს ათს თემისსა.

რამ იყოთა. აქამდე მისს დგვი ჩემად იღვდა და ყოველსავე თავისს მოპარო-ბას თვალ-ყურს ადევნებდა, ხოლო როცა თავადმე ყველი ქისაში შეი-ნედა ყველს, როგორც დგვი თრთო-და, კანკალდება და ცახცახება ყო-ველს იმის სიტყვაზედ, ისე თეთრი ყველი თრთოდა იმის ხელში, ათსს გავარა იცნებამა და ღონდა თავს-ებურ დასწრეს ქალს: მშვენიერი თავ-ელი მევისტრეფელი იყო, ძირიანად ამოვლოდა მარგალიტას სული და ავტოვდა თავისის ცხელის სურთქეთი; ეს როგორც იყო, ნორმანდიელი რო-ბერტი და სასულგოაზე ამ ქვეყნად გამქრალ ცოცხლთა ქალთა საფლავ-იდან საბარლო თერის ყვეილას სწყვეტდა...

ორივენი ჩუმად იყვნენ; შორიდან მოიშობა და ლაპარაკია და კაბების შრობის ხმა.

მისს ღვინი შეჭურებდა ყვეილს ფრანჩესკოს ხელში და ტანში შიშის ვრუტატელი უეღლია. მშვენიერმა გულ-ციფმა თავდამცე ამახად ყვე-ილს, თითქმის ფოთლესს სთვლის და შიგ სიყვარულის ბედის-წერა უნ-და ამოკითხოსო; ამიღობა ჯობიდან აღოს-ფერი ხავერდის ქისა, ფრთხილად რამდენად მოკვცა ყვეილის ღვინი და მამედ შეინახა ქისაში ყვეილი, თითქმის რაიმე ძვირფასი და საღმრთო

- სიკვლისა გეშინიათ?
- არა, სულაც არა, — უპასუხა და-ბეჯითებით ქალმა.
- სიკვლისე ვილაპარაკებთ და ვნახობო... უთხარა ღონ ფრანჩეს-კომ ღონა კოლარს, რომელსაც ის-ის იყო თამაშობა გეითყვინა, სულ ერთიანად გაატარებულყოფი და გაი-დუნათა ერთად ხელთ-ხელს ვაჭარი უახლოვებოდა ფრანჩესკოსა და ღე-ვისს.
- სიკვლისე! განიმჯობა კლა-რამ და დავლესასა.
- ღიად, — უპასუხა თავადმა და ორების თვლი ვადავლია, ვერ ვერ-დაკარგულს ყვეილს შეჭმდა და მე-რე გვმოდის ვარდა, ვაჭარებობი, მამედ, მშვიდად და გულ-ციფად. — ღიად, სიკვლისე გეჭირად ნახსი. მე ვეუთარა მისს ღვინს: წარბაზი-

მა 298 დანამუდგამს მიმსდარს სმისათვის განმარტებას... 31-ე კურსს წარმოადგინა...

ლონდონის სახელმწიფო საყვარელი სასწავლებელი... ლონდონის სახელმწიფო საყვარელი სასწავლებელი...

ოსმალეთი. „Daily News“-ს

რეპუტაციის სტამბოლიდან, რომ კრიტიკაში ოსმალეთის კომისარმა მასხრუფ-შამ გამოსცა პროკლამაცია...

23 დღე ხუთშაბათი. წმ. თეოდორე... 24 დღე შარბათი. წმ. თეოდორე...

დებემა

20 ივლისი

მოსლანდში. ზეგლისი მისეფიო, ჭოლანდაც სტალიბის თვისი სამხედროების გამაგრებას...

მოსლანდში. დღეს 4 საათზე და 20 წუთზე, გარდაიცვალა მ. მ. კატკოვი...

ბოღგარბიში და მეტადრე აღმოსავლეთ-რეუგიონში დიდხანს ადუღებულა ბაღბი.

მარბანი. კა. „Times“-ს სწრაფ ბერლინიდან, რომ მანისის ვარშა დუბოტელებთან...

კატკოვის თვისი მამულს ზნანგინეს კაბი.

სასაქონლო ცნობანი

Table with 4 columns: Item Name, Unit, Price, and other details. Includes items like 'საქონლო ცნობანი' and 'საქონლო ცნობანი'.

წერილი ამბები

ვლადიმირის ახლო, ტუბანში, გუბერნიის მხარე... ვლადიმირის ახლო, ტუბანში, გუბერნიის მხარე...

საქონლო ცნობანი

ქრისტეს ჰეიდ ზუბი (1887) წელიწადი... ქრისტეს ჰეიდ ზუბი (1887) წელიწადი...

გალციის დედა-ქალაქი, ლეოვი... გალციის დედა-ქალაქი, ლეოვი...

მატათი 31 დღით არის... მატათი 31 დღით არის...

ინგლისში მშენებელი მგელი ბეგით ინგლისის დედოფალ ვიქტორიას გარდაცვალების შემდეგ...

საქონლო ცნობანი... საქონლო ცნობანი...

23 დღე ხუთშაბათი. წმ. თეოდორე... 24 დღე შარბათი. წმ. თეოდორე...

25 დღე შარბათი. მიგაღება წმ. დავით... 26 დღე შარბათი. წმ. თეოდორე...

27 დღე შარბათი. წმ. პეტრე... 28 დღე შარბათი. წმ. სტეფანე...

29 დღე შარბათი. წმ. იოანე... 30 დღე შარბათი. წმ. იოანე...

სასაქონლო ცნობანი... სასაქონლო ცნობანი...

სასაქონლო ცნობანი... სასაქონლო ცნობანი...